

Lluitar amb compassió

DONALD P. GREGG

Els darrers informes indiquen que els advocats de l'administració Bush, espenonats per la lluita fervent contra el terrorisme, han redactat memòries en què justifiquen que les seues tropes bandejaren, al llarg del 2003, les prohibicions de l'ús de mètodes de tortura. Aquests escrits han permès deixar el camí lliure a la mena d'horrors que han tingut lloc a l'Iraq, l'Afganistan i Guantánamo, i han posat al descobert que no era cert el que deia l'administració, segons la qual, els abusos als presoners els van cometre uns pocs eixelebrats. Aquestes decisions rebaixen fins a mínims devastadors la reputació d'Amèrica al món i, el que és més important, la visió que tenim de nosaltres mateixos. L'abús tolerat per les autoritats és terriblement corrosiu: pregunteu-ho, si no, als francesos, que encara miren de netejar l'honor que va quedar tan malparat després d'haver fet ús de la tortura a Algèria. Els soldats francesos, que havien estat torturats al Vietnam, van revelar informacions importants als vietnamites, com a conseqüència d'aquests mètodes. Els oficials francesos van decidir que emprarien aquestes mateixes tàctiques, que tan bons resultats havien donat als vietnamites. Ja ho va dir Alistair Horne en un dels seus llibres: potser la tortura va fer guanyar la guerra contra Algèria als francesos, però els va fer perdre Algèria.

El 1951 jo era un aprenent d'oficial paramilitar a la CIA, i vaig sentir com els meus instructors deien que, per guanyar la guerra freda, calia "obrir foc contra el foc". Recorde que els vaig preguntar com, si actuàvem així, podríem diferenciar entre el que defensàvem nosaltres i el que representaven els nostres contraris. Em van dir: "Seu i calla." La CIA, però, es va oposar frontalment a l'ús de tortures al Vietnam. El director de llavors, William Colby, va acordar que els centres d'interrogació estarien sota control americà, i que s'hi prohibirien les tècniques coercitives.

Del 1970 al 1972, al Vietnam, hi vaig aprendre que, tot sovint (no sempre, és clar), tractar els presoners humanament ens atorgava molta informació valuosa.

"El 1951 jo era un aprenent d'oficial paramilitar a la CIA, i vaig sentir com els meus instructors deien que, per guanyar la guerra freda, calia 'obrir foc contra el foc'. Recorde que els vaig preguntar com, si actuàvem així, podríem diferenciar entre el que defensàvem nosaltres i el que representaven els nostres contraris. Em van dir: 'Seu i calla.'"

Això esdevenia molt freqüent, sobretot, entre els soldats que havien eixit malparats en manifestar-se contra la tortura que exercien els vietnamites del sud, però responia a l'actitud nostra de respecte.

Vaig ser responsable de la CIA a Seül, del 1973 al 1975, i vaig haver de decidir si silenciava o denunciava les tortures que havien comès els membres de la intel·ligència sud-coreana. L'agost del 1973, els agents sud-coreans van segrestar Kim Dae Jung, el líder polític de l'oposició, d'un hotel de Tòquio. Quan es va saber, va haver-hi revoltes antigovernamentals a les universitats coreanes. L'agència d'espionatge coreana va detenir un professor coreà educat als Estats Units, tot acusant-lo d'haver instigat la revolta universitària. Com que allò no era cert, el professor ho va ne-

gar, i el van torturar tan salvatgement que va acabar per saltar d'una finestra, per tal de no haver de patir més. Quan vaig assabentar-me dels fets, vaig dir-ho immediatament als meus superiors de la CIA, i els vaig demanar permís per protestar contra aquestes actuacions irregulars. El meu superior a Washington, que ja és mort, em va dir: "No intentes salvar els coreans d'ells mateixos. No és la teua feina. Simplement fes-ne un informe." Fou l'única vegada en tota la meua carrera que vaig desobeir ordres de la CIA. Vaig anar al cap de seguretat del president Park Chung Hee i li vaig dir que se'm feia molt difícil treballar amb aquella agència d'espionatge, perquè semblaven més interessats a acabar amb els opositors polítics interns que en lluitar contra Corea del Nord. Li vaig deixar ben clar que parlava per mi, i no en nom de la CIA, i que no m'havien donat permís per queixar-me d'aquelles accions que, per altra banda, el cap de seguretat coneixia perfectament. Una setmana més tard van acomiadar el poderós director de la intel·ligència coreana. Al seu lloc hi van posar un exministre de Justícia que, per començar, va prohibir la tortura als oficials de l'agència.

Cada any m'entreviste amb oficials de la CIA en actiu. Sempre els conte la mateixa història, tot dient-los que és una de les situacions de les quals em sent més orgullós, de tota la carrera com a agent d'intel·ligència. També engresque els meus interlocutors perquè actuen de la mateixa manera com jo ho vaig fer, en cas que s'hi troben. Fa uns mesos vaig rebre una carta on em donaven les gràcies per una trobada d'aquestes. La signava qui, en aquells moments, era director de l'agència: George Tenet.

Donald P. Gregg va ser conseller de seguretat nacional de George Bush pare (quan aquest era vicepresident) del 1982 al 1988 i ambaixador de Corea del Sud del 1989 al 1993.

Va treballar 30 anys a la CIA.

És membre de la Korea Society.

© The New York Times - EL TEMPS

Traducció: Maite Insa